

روز شمار تاریخ جمعه 10 آذر 1396-12 ربیع الاول 1439- 1 دسامبر 2017

لغو قرارداد دارسی مربوط به نفت جنوب توسط ایران (1311 ش)

لغو قرارداد دارسی مربوط به نفت جنوب توسط ایران (1311 ش)

در سال 1280 ش (1901 م) ویلیام دارسی، سرمایه‌دار انگلیسی، موفق به کسب امتیاز بهره‌برداری و لوله‌کشی نفت و قیر در سراسر ایران، به غیر از شمال و شرق کشور، به مدت شصت سال گردید. صاحب امتیاز، در تمام مدت قرارداد، از پرداخت مالیات، عوارض و حقوق گمرکی برای کلیه اراضی، ماشین آلات و وسایل و مواد لازمی که وارد کشور می‌کرد معاف شده بود. فعالیت‌های دارسی سرانجام پس از هفت سال منجر به دسترسی به چاه نفت عظیم مسجد سلیمان گردید و سود فراوانی نصیب صاحب امتیاز شد. پس از گذشت بیش از سی سال از انعقاد قرارداد، دولت ایران که مکرراً این امتیاز هنگفت را به ضرر مصالح منافع ایران اعلام کرده بود، آن را لغو کرد و خشم شرکت دارسی را برانگیخت. پس از لغو قرارداد دارسی، انگلستان شکایتی علیه ایران به جامعه ملل ارسال کرد و پس از منازعات بسیار، سرانجام قرارداد 1933 به جای دارسی به امضا رسید. این قرارداد هرچند به وسعت دارسی نبود ولی به نظر اکثر کارشناسان، دارای معایبی به مراتب بیش از محاسن بود. معایب قرارداد 1933، اختلافاتی را بین ایران و شرکت نفت انگلیس به وجود آورد که در نهایت منجر به تنظیم قرارداد الحاقی گس - گلشائیان گردید. انگلستان تا سال‌ها بعد نیز بر نفت ایران خیمه زده بود تا این که با تصویب ملی شدن صنعت نفت، در 29 اسفند 1329، دست این استعمار پیر از این منبع خدادادی کوتاه شد.

شهادت عالم نستوه و مجاهد آیت‌الله "سید حسن مدرس" به دستور "رضاخان" (1316 ش)

آیت‌الله سیدحسن مدرس در حدود سال 1249 ش در قریه "سرابه کچو" از توابع زواره اردستان در استان اصفهان دیده به جهان گشود. سیدحسن در 14 سالگی به اصفهان عزیمت کرد و ده سال تمام در آنجا به بحث و تحقیق پرداخت. وی در سال 1272 ش به نجف اشرف هجرت نمود و به مدت هفت سال از محضر حضرات آیات علامه سیدمحمدکاظم یزدی، آخوند خراسانی و نیز میرزای بزرگ شیرازی استفاده نمود و به درجات بالایی علمی دست یافت. سید حسن پس از اخذ اجازه اجتهاد، به اصفهان باز گشت و به تدریس فقه و اصول مشغول گردید. وی همزمان با اوج‌گیری نهضت مشروطه در ایران، وارد صحنه سیاست شد و از طرف علما و مراجع شیعه به عنوان مجتهد طراز اول کشور برای نظارت بر قوانین مجلس شورای ملی انتخاب گردید. مدرس در سال 1290 ش، امور رسیدگی به مدرسه عالی سپهسالار (شهید مطهری) را به عهده گرفت و مشغول تدریس در این مدرسه گردید. در دوره‌های بعد، مبارزات مدرس، شکل دیگری به خود گرفت و او بارها با در نظر گرفتن منافع ملت با صاحبان قدرت، مخالفت ورزید که تحسن درحرم حضرت عبدالعظیم (ع) در اعتراض به دولت صمصام‌الدوله، اعتراض به کودتای انگلیسی رضاخان و نیز جمهوریت رضاخانی از آن جمله‌اند. با به قدرت رسیدن رضاخان، سیدحسن مدرس به عنوان دشمن شماره یک وی در مجلس، نسبت به زورمداری‌ها و قدرت‌ورزی‌های رضاخان مطرح شد و بر اثر سوء تدبیر سردار سپه، طرح استیضاح رضاخان را به تصویب رساند. در این میان رضاخان مترصد فرصتی بود که بتواند این روحانی آگاه و عالم را از سر راه خود بردارد. رضاخان پس از به دست گرفتن سلطنت و پس از آن که نقشه ترور مدرس را ناکام دید، او را در شانزدهم مهر 1307 دستگیر و به خواف و پس از مدتی به کاشمر از توابع خراسان تبعید نمود و پس از ده سال تبعید، مأموران شاه، وی را مسموم و سپس در دهم آذر 1316 ش در 67 سالگی، در حال نماز خفه کردند. قیام مدرس، نخستین جرقه نهضت ضداستبدادی و آخرین آن نبود. مدرس، مظهر مقاومت ملت و آن عده از نمایندگان مردم بود که به رمز توطئه و عمق فاجعه پی برده و معتقد به چاره کار قبل از وقوع حادثه بودند. قیام و مقاومت نستوه و حماسه‌آفرین مدرس در آن شرایط و جو اختناق و ارباب، گرچه در لابلای حوادث مشروطیت به عنوان یک جریان فرعی مطرح شده است، ولی در مطالعه تاریخ نهضت‌های اسلامی، عنوان و جایگاه مستقل و درخشانی دارد. اندیشه‌های سیاسی مدرس را نه به عنوان یک اعتراض تاریخی بر یک جریان انحرافی، بلکه به صورت یک جریان و نهضت در ارائه تفکر درست و مایه‌دار سیاسی و انقلابی اسلام، و تجدید حیات سیاسی، باید تلقی نمود.

اعلام لغو مصوبه انجمن‌های ایالتی و ولایتی در روزنامه‌ها به درخواست امام خمینی (ره) (1341 ش)

با اعلام تصویب لایحه انجمن ایالتی و ولایتی، علما و مراجع که پی به ماهیت اصلی این طرح برده بودند، دست به افشای آن زدند. حضرت امام خمینی (ره) نیز با تعطیل درس‌های خود، خواستار لغو این مصوبه شدند. سرانجام علما تهدید کردند که اگر دولت، تصویب نامه جدید را لغو نکند، مردم اقدامات شدیدتری خواهند کرد. به دنبال این تهدید، هیئت دولت در یک نشست طولانی، تصویب نامه مورخ 16 مهرماه 1341، مبنی بر حذف قسم به قرآن برای نمایندگان، حذف قید اسلام برای انتخاب شونده‌گان و حق رای برای بانوان در انجمن‌های ایالتی و ولایتی را لغو کرد. پس از

درگذشت احمد بن حنبل، پیشوای مذهب حنبلی (241 ق)

احمد بن حنبل؛ هلال در ربیع الاول سال 164 هـ . ق در بغداد متولد شد. وی از اصحاب امام شافعی بود و هزاران حدیث می‌دانست. عده‌ای از جمله محمد بن اسماعیل بخاری و مسلم بن حجاج نیشابوری از وی اخذ حدیث کردند. از جمله آثار احمد بن حنبل می‌توان کتاب العلل، کتاب التفسیر، کتاب الزهد و کتاب الایمان را نام برد. وی بنیان‌گذار مذهب حنبلیه از مذاهب چهارگانه‌ی اهل سنت است. احمد بن حنبل در صبح روز جمعه 12 ربیع‌الاول سال 241 ق در 77 سالگی در بغداد درگذشت. گویند: اُبَهِت تشیع جنازه‌ی وی چنان بود که در آن روز، 20 هزار تن از نصاری، یهود و مجوس به دین اسلام گرویدند. ن قشرهای وسیعی از مردم مسلمان در زمینه مسائل سیاسی کشور؛ افشاگری و نمایاندن ماهیت رژیم ضداسلامی شاه؛ توجه دادن مردم به خطرهای ناشی از وابستگی رژیم به قدرت‌های جهان‌خوار؛ هشدار در زمینه خطر پنهانی صهیونیسم؛ ایجاد امید به پیروزی و شکستن افسانه قدرت شاه و ساواک؛ کشانیدن مردم به صحنه سیاسی کشور و حضور توأم با هشیاری مردم در مسائل جاری و از بین بردن حالت بی‌تفاوتی نسبت به مسائل سرنوشت‌ساز؛ و ایجاد وحدت کلمه در بین مردم. ولادت رسول خاتم، پیامبر اکرم (ص) بنابر قول اهل سنت (سال عام الفیل)

سرانجام پس از قرن‌ها، انتظار عالم خلقت به سر آمد و بزرگ هدایتگر انسان‌ها پا به عرصه و جود نهاد. برترین مخلوق خدا ظاهر شد، باران رحمة للعالمین؛ باریدن گرفت، چشمه رافت و هدایت فیضان کرد و نور محمدی عالم ملک و ملکوت را منور نمود. در شهری که شرافتش را از ولادت او دریافت کرد، چشم به جهان گشود؛ لا اقسام بهذا البلد، و انت حل بهذا البلد؛ ای پیامبر چون تو در این شهر هستی به این شهر قسم می‌خورم. امام علی (ع) در رابطه با مکان تولد پیامبر فرموده اند: لا اقسام بمکه؛ مکه این شهر امن خدا، زادگاه آخرین سفیر الهی بر خلائق گردید. شهری که بواسطه دعای ابراهیم محل امان و امن همه موجودات اعم از نبات و حیوان و انسان گردید؛ و اذ قال ابراهیم رب اجعل هذا البلد آمناً؛ تعبیر قرآن در آیات ابتدای سوره بلد نشان می‌دهد که مکه به خاطر اقامت پیامبر در این شهر و تولدشان در آن، شرافت یافته و مورد قسم خداوند واقع گشته است. ولادت رسول اکرم را در عام الفیل معادل سال 570 میلادی گفته اند. روز ولادت ایشان 17 ربیع الاول بود. امام علی (ع) در خطبه ای میلاد پیامبر (ص) را اینگونه توصیف می‌کنند: کریمای میلاده؛ پیامبری که برای کرامت بخشیدن به انسان‌ها مبعوث شده و غایت بعثت او انحصار در تتمیم مکارم اخلاقی دارد، میلاد او نیز همواره با کرامت و به دور از هر دنائت و پستی بوده است. برنامه انبیاء تکریم انسان‌هاست. و چون دین اسلام اتم و اکمل ادیان است و پیامبر -اکرم انبیاء- برای تتمیم کرامتها پا به عرصه وجود نهاده است، لذا در عالم وجود، میلادی کریم تر از این میلاد رخ نداده است. چ با میلاد پیامبر (ص) حوادث شگرف و تحولات عجیبی در زمین و آسمان پدید آمد. در روایتی از امام صادق (ع) نقل شده که ابلیس در آسمان‌های هفتگانه رفت و آمد می‌کرد وقتی عیسی (ع) متولد شد ابلیس از سه آسمان محروم گردید، و در چهار آسمان دیگر آمد و شد داشت و با تولد پیامبر اکرم (ص) از رفت و آمد هفت آسمان محروم و ممنوع گردید و ستارگان آسمان، شیطان را از آسمان می‌رانند. حوادثی نیز در زمین رخ داد. از جمله آنها به لرزه درآمدن ایوان کسری و فرو ریختن چهارده کنگره آن، خاموش شدن آتشکده فارس، خشک شدن دریاچه ساوه، سرنگون شدن بت‌ها و اتفاقات دیگری که در کتب تاریخ اسلام به تفصیل بیان شده است. آغاز هفته ی وحدت

دراین هفته، رسالتمدار بزرگ، حضرت محمد بن عبدالله (ص) دیده به جهان گشود تا نعمت خدا، بر بندگان تکمیل شود، راه از چاه باز شناخته گردد و مردم در سایه نبوتش، از ضلالت به هدایت، از ظلمت به نور و از تفرقه به وحدت برسند. فروپاشی اتحادیه کشورهای اروپایی موسوم به اتحاد مقدس (1825م)

اتحادیه تاریخی کشورهای اروپایی یا اتحاد مقدس در 26 سپتامبر سال 1825م به دنبال سقوط ناپلئون و تشکیل کنگره وین، بین امپراتوری‌های روسیه، اتریش و پادشاهی پروس به امضا رسید و به موجب آن، این دولت‌ها موافقت کردند که در کشورهای تحت حکومت خود و در روابط بین‌الملل بر اساس آیین مسیحیت رفتار کنند. در واقع، اصل سند در دفاع از صلح و عدالت بود. پس از چندی، بسیاری از دولت‌های اروپایی نیز این موافقت‌نامه را امضا کردند. اصول کلی مورد توافق در اتحاد مقدس بعدها جهت فرونشاندن انقلاب‌های ملی و جنبش‌های آزادی‌خواهی مردم اروپا و سایر کشورهای تحت سلطه استعمارگران، به کار گرفته شد. این اتحاد در اوّل دسامبر 1825م با خروج روسیه تزاری از هم فرو پاشید. اگرچه اصول مورد توافق نیز خالی از ابهام نبود. با این حال انقلاب‌های سال 1848م اروپا به صورت عملی این اتحاد را خاتمه بخشید.

جلسه دولت، نتیجه آن در هشتم آذرماه به اطلاع علما رسید. این اقدام که در اثر فشار علما به دولت بود، موجی از خوشحالی را در میان مردم به وجود آورد، اما حضرت امام، اطلاع رسانی خصوصی را کافی ندانسته، خواستار اعلام همگانی آن توسط رسانه‌های گروهی شدند. سرانجام با فشار پی‌گیر روحانیت، دولت، تسلیم شد و لغو این مصوبه را در 10 آذرماه 1341ش در روزنامه‌ها اعلام کرد. این حرکت توانست اولین پیروزی نهضت نوپای اسلامی را به دنبال آورد و جامعه را به سمت طاغوت‌ستیزی سوق دهد. دستاورد نخستین گام قیام و مبارزه امام با رژیم شاه را می‌توان در چند مورد مطرح کرد. گسترش بیداری و آگاهی در میا